

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peliik Nachf., Anton Oppeliik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INȘERTIMILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicării mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAMER pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în ne-
dare și
Abonamente pentru Anști: Ungarik
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 153.

Brașov, Luni-Marți 13 (26) Iulie.

1904.

Nu le mai iese din cap.

Nu mai vor să le iasă din cap șovinistilor dela presa maghiară cuvintele amicabile și de simpatie, ce s'au schimbat la banchetul dela Putna între prințul Hohenlohe și oșpeții notabili din România.

„Serbarea dela Putna a fost frumoasă, a fost impuitoare, d'ér n'a fost sinceră“, esclamá „Budapesti Hurlap“, în numărul său ultim. „Când s'au cântat“, dice mai departe fôia maghiară, — „Deșteptă te Române“ și „Gott erhalte“ în curtea mănăstirei decorate cu stégurile statului român și austriac.. trebuia să pășescă înainte un tiner s'eu o fată și trebuia să declameze poesia, în care se vorbește de „răpirea Bucovinei“ — atunci Escelenta sa prințul Hohenlohe de Schillingsfürst n'ar fi fost nevoit să spună la banchet, nu-mai din complesentă réu înțelėsă lucruri, ce în tot cazul pot fi numai periculoșe Austriei...“

Inteligentul cetitor va înțelega la ce țintesc fôia șovinistă maghiară când atinge asemenea corde. De sigur, că observările de mai sus nu i-lea dictat sinceritatea față cu Românii din regat, nici sinceritatea față cu imperiul dualist al țerilor austriace, ci numai dorința de a intriga și a desbina. Tactica de *divide et impera* Maghiarii au învățat-o dela Austriaci și nu se pôte contesta, că discipulii au întrecut pe dascăli.

Numai o deosebire este, care ni-se pare a fi mare. Pe când guvernele maghiare de 37 de ani n'au învățat nimic, ba au recăuțut cu totul în ideile și deprinderile timpurilor medievale, și față cu poporele conlocuitoare nemaghiare n'au decât nisuiște de cele mai reacționare și despotice, pe atunci guvernele austriace, cu voie fără de voie, tot au mai învățat ceva în lungul period dualist, au învățat mai cu sémă a respecta drepturile diferitelor țeri și naționalități din imperiu, convingându-se, că numai pe calea acesta pot fi scutite interesele de viață ale Austriei poliglote.

Va se dică, regimul austriac, fie mai mult prin hotărârea proprie, ori împins de împrejurări, fie cu mai multă ori mai puțină sinceritate, a ajuns dela 1867 încôce într'un stadiu neasemănat mai înaintat și mai acomodat cerințelor veacului în care trăim, decât regimul unguresc, care călcând în urmele guvernelor absolutiste și despotice, și-a instrăinat toate simpatiile nu numai în monarhie, ci și în străinătate.

Tocmai faptul, că la Putna nu s'a tratat de trecut, ci de relațiunile prezentului, cari fac ca raporturile dintre Austria și România să fie cele mai amicabile, fără ca în urma acesta să sufere, ba din contră să se amelioreze situațiunea Românilor supuși austriaci, tocmai acest fapt dă importanță asigurărilor schimbate la banchetul din Putna între prințul Hohenlohe von Schillingsfürst și reprezentanții Românilor din regat.

Orice și-ar fi gândit presidentul țerii Bucovinei, când a dis ce a dis la banchet, nu acesta e decidentor, ci singur numai faptul, că în Austria în adevăr domnesce un sistem de guvernare, care porneșce dela principiul echității și al dreptății față cu toate poporele imperiului, principiu, căruia i-a dat expresiune atât de viuă d'ilele aceste ministru-președinte Koerber, dicând într'o vorbire a sa la adresa radicalilor germani, cari pretind ca el să fie nedrept față cu Cehii și Polonii din Silesia:

„In simțul nostru de dreptate, și de nepărtinire față cu toate poporele imperiului, nu ne e permis a lăsa să fim sguđuiți prin nimic și de nimeni.“

O astfel de direcțiune, un astfel de principiu nu intră nici-decum în glăvățina unui șovinist maghiar, de s'ar afla chiar în fruntea guvernului. Ori d'ora nu s'a tēmpit cu totul simțul de dreptate și uman al celor, cari își razimă arta de a guverna pe principii ca cele desfășurate în faimosul proiect de lege al lui Berzeviczy?

Nu pôte fi decî numai o simplă complesentă, decât prințul Hohenlohe declară în fața oșpeților din România, că sistemul de guvernare austriac nu țintesc la desnaționalizarea Românilor bucovineni, ci e constatarea unui fapt, ce nu atērnă dela gradul sincerității celui ce l'a adus înainte la banchetul dela Putna.

Brașov, 12 (25) Iulie.

Dieta ungară a votat în ședința de Sâmbătă și în a treia cetire proiectul despre *lista civilă*. S'a început apoi desbateră pe paragrafi a budgetului. S'a votat în ședința acesta poziția *datoriilor de stat*. La poziția cheltuelilor administrației interne din Croația, s'a încins o mică discușiune între Komjathy și Hedervary. La finea ședinței ministru de comerț *Hieronymy* a răspuns la câte-va interpelări, ce i s'au adresat.

Komjathy a dis între altele, că a fost o greșelă pactul croat de la 1868. Ungaria a fost atunci prea generoșă și a lăsat să învingă punctul de vedere croat. Marinimia maghiară e întrebuințată adî ca armă contra Maghiarilor. Atât poporul, cât și clasa cultă croată urșce pe Maghiari și evită a face us de limba maghiară. Profesorii croaiți vorbesc de pe catedră contra ideii de stat maghiar. La toate aceste vina o pörtă în mare parte fostul ban croat *Khuen-Hedervary*. Guvernul unguresc se aibă de grijă, ca tinerii croaiți să vină la Budapesta și să învețe unguresc.

Contele *Hedervary* răspunde, că e firesc, ca în Croația să fie ómeni cari nu-s mulțumiți cu situația actuală și combat punctul de vedere maghiar. În calitate de Ban, nici-odată n'a aflat, că ar fi corect să suprima libera manifestare a părerilor, căci prin ast-fel de procederi nu se vindecă, ci se învenineză réul.

Maghiarisarea prin armată. „Parlamentară“ din Viena scrie următoarele: „Contele Apponyi a criticat, că „limbile streine“ din Ungaria — adică națiunile autochtone: Slovaci, Ugro-Rusii, Sērbii, Românii, Sașii și Svabii — intrând în armata comună, nu primesc nici într'un chip impresii naționale-maghiare. Ministru președinte contele Tisza i-a răspuns lui Apponyi: „Contele Apponyi din păcate are în multe privințe dreptate. Dér nu remediam noi óre acest inconvenient înainte de toate prin aceea, că umplem întâi lacunele printr'un corp ofițeresc maghiar? Ore nu vine recrutul cu limbă streină cu totul în altă atmosferă, decât își capēta instrucția sub conducerea ofițerilor maghiari și óre prin dispoșițiile ce s'au luat referitor la limba regimentului și la limba maghiară de instrucție — nu s'a făcut un însemnat progres? Ear când toate aceste mēsurî își vor aduce ródele lor, óre armata comună nu va fi și ea un factor însemnat într'u valóreaa ideii de stat maghiar?“

„Parlamentară“ face la acesta observația: „Va se dică d'acum națiunile autochtone din Ungaria vor fi maghiarisate nu numai în școlele primare, secundare și la universitate, ci și în armata c. și r.“

În adevăr după útimile mēsurî ce s'au luat de către ministerul de rēșboii limba maghiară se va introduce pe anul viitor școlar în 9 școle de cadeti, în 2 școle militare reale inferioare și în 1 superioră. La oaltă în 12 școli Pe lângă limba maghiară se va introduce în mai multe școli și limba cehă (6), croată (5), ruteană (2), slavoană (1), italiană (1). Numai limba română nu o găsim nicăiri introdusă!...

Sēptēmăna lui Stefan-cel-Mare.

Sub acest titlu „Secolul“ publică următorul articol semnat de d-l *Păun*:

A trecut o sēptēmăna de la pompósa celebrare a pomenirii lui Ștefan, și rēșunetul sērbării umple încă vēzduhul României. Rēștimpul de la 2 Iulie până astăzi sepôte numi *Sēptēmăna lui Ștefan-cel-Mare*, deórece totă luarea noastră aminte fu preocupată de evocarea faptelor Marelui Voevod

O sēptēmăna întregă sufletul nostru s'a scaldat în limpedea lumină a proslăvirii triumfalnicului Domn cu o adevărată voluptate, căci simțea el nevoie de a se recrea în ceva extra-terestru de tristețele vieții de toate d'ilele. A trecut și el ca într'un avēnt magic, pe dinaintea raiului în carele odihnesce între cei drepti și între cei sfinți, uriașul de odinioară povățuitor al neamului românesc, și se înturnă de acolo regenerat, oțelit pentru luptele, altfel de epice, la cari ne chiamă viitorul menirii noastre pe lume.

Alt-fel de epice, dicem, eăci decât până mai erî alaltăeri noi reclamam drepturi la o esistență independentă pe temeiul unor titluri documentate numai în trecut, pe temeiul unor doveđi pozitive și legale, că Europa ne rămăsese datóre cu recunoștința sa pentru jertfirea noastră, în locul ei timp de aprópe douē veacuri, rēșlățite între Rovine și Plevna, — sub Mircea Vodă, Tepeș-Vodă, Ștefan Vodă, Radu-Vodă de la Afumați, Ioan-Vodă cel cumplit, Mihai-Vodă-Viteazul și Carol-Vodă — acum nu mai suntem îndrituiți să punem numai trecutul nostru chezaș pentru dobândirea niscărora-va beneficii naționale, ci vom trebui să ne diriguim prin lume cu propria noastră cărmă, ér nu ca până acum douē-deci și șēpte de ani, ca un balon captiv...

Serbarea lui Ștefan după patru veacuri de la mórtea lui, fū un popas ca pe

o înaltă culme, spre orientarea noastră de aci înainte. Astfel un pui de pajură, ajuns sburător, se ridică mai întâi, pe un vírf de steiu de-asupra cuibului său, și cu ochii în toate zările cercetēază nemărginirea... Astfel ne oprim noi la 2 Iulie și nu ne puterăm sătura încă, până astăzi; de uimitórea privelisece din urma noastră: atât era de minunată ea, ca o trambă de nori deș, posomorțiți, ropotind de necurate, prelungi tunete și svicnind de fulgurante luminî, cari învéluiu tot cerul Răsăritului.

Cât despre viitor, acesta în tainele lui Dumneđu stă nepētruns, dér și dela noi atērnă să ni-l pregătim, decât vom fi învățat ceva din trecutul nostru cel așa de sbuciumat și decât vrednicia noastră de popor liber nu se va mistui în góna unor năluci, ca de pildă a Polonilor de odinioară și a Ungurilor din toate vremile.

Însē primarele însușiri ale Românilui sunt tocmai prudenta și mărinimia, răbdarea și voinicia, spiritul toleranței — adică al dreptății pentru toți — și o putere de asimilare prodigióșă. Suntem apoi ómenii cei mai ușor de guvernat, mulțumindu-ne une-ori chiar și numai cu ilusiunea libertăților, împăcându-ne adesea chiar și cu abuzurile ce fac unui venetic de ele. Brutalitatea nu-i în caracterul românesc, ér asprimea sēđuilor noastre politice nu degenerază până la criminale u-neltiri.

Cruđimile de altă-dată, pe cari le înțelim în cursul istoriei domniatelor, erau semne ale vremilor de pe atuncia și se esplicau prin instinctul de conservare al Domnilor prea des schimbându-se în lipsa unei regulamentări pragmatice pentru perindarea la tron, și firesca nerăbdare a boierilor, fie-care dintre ei fiind câte un posibil candidat, pe cât timp nu-l poicise la nas iataganul călăului Curții.

Bucuria pióșă unanimă cu care toți Românii, fără osebire de trēptă socială și de condițiune culturală, întâmpinaram ziua de 2 Iulie, va rămâne un fapt istoric în-vederând cestă alt fapt, că sub aparentul nostru scepticism, împrumutat ca o modă, bat în noi inimî capabile de cele mai generóse emoțiuni și veghiază în adēncul ființei noastre cea mai mândră conștiință a naționalismului.

Discursul d-lui Dr. D. Onciul

rostit la serbarea de la Putna din 3 (16) Iulie 1904.

— Urmare. —

Lupta contra dușmanului Credinței fū începută cu noroc prin o învingere asupra Tătarilor la Lipiți, aprópe de Nistru, unde órdele tătăresc ce năvăliră în Moldova fură sdrobite de Ștefan. Spre lauda lui Dumneđu pentru acestă primă biruință asupra necredincioșilor, învingătorul sfinți atunci cu mare pompă mănăstirea Putna în 3 Septemvrie 1470, pe care și-o alese locaș de vecinică odihnă.

În anul următor el începu lupta pentru înlăturarea lui Radu cel plecat Turcilor de la tronul țerii românesci, luptă sffrșită cu isbândă după trei ani. Atunci pentru prima dată Ștefan încrucisă sabia cu paloșul Turcului.

Până peste hotarele Europei pētrunse faima acestor învingeri. Șahul Persiei Alun Hasan, și el în luptă cu Turcii, oferă alianța sa „marelui și milostivului domn, stăpân mare în țera sa, Ștefan Voevod“, cum îl numesce în scrisórea adresată lui, cerēndu-i în același timp să îndemne „pe toți principii creștini, ca să unescă armele lor cu cele ale Perșilor, spre a sdrobi pe dușmanul comun“.

Când acestă scrisóre sosi în Moldova, o óste turcescă în putere de 120 000 venea, ca să rēsbune înfrangerea suferită în țera românescă. Basaraba Laiot pus în domnie de Ștefan, nevoit să se dea apoi de partea Turcilor, înmulți cu óstea sa

rândurile turcesc. Ștefan nu avea sub arme decât 40.000 de Moldoveni pe lângă 5000 de Săcui și 2000 de Poloni, care-i venise în ajutor, cu totul vr'o 47.000 contra unei întreite puteri dușmane. Lângă Vaslui el dădu bătălie de la Podul înalt la Racova, în 10 Ianuarie 1475, zdrobind cu desăvârșire pe dușman. Era cea mai strălucită învingere ce armele creștine au reperat până atunci asupra Osmanilor.

Cronicarul contemporan al Poloniei Ioan Długoss, încheie povestirea acestui preamemorable eveniment istoric cu celebre cuvinte.

„O, bărbat minunat, întru nimic mai prejos eroicilor principii pe care-i admirăm atât de mult: care în zilele noastre o învingere atât de strălucită între principii lumii cel dintâi a reperat asupra Turcului! După judecata mea, el este cel mai vrednic de a i-se încredința principatul și comandamentul a tota lumea, mai ales contra Turcului, prin comună înțelegere și hotărâre a creștinilor“.

Er papa Sixt IV scrie eroului de la Racova: „L'aptele tale contra necredincioșilor Turci, dușmanii noștri comuni, ce le-ai îndeplinit până acum cu atâta înțelepciune și vitejie, au adăugat atâta strălucire numelui tău, încât toate gurile te numesc și toți într'un gând prea mult te laudă“.

Și chiar cronicarul turcesc umit de învingătorul oștilor lui Mohamed, dice: „Mare bărbat și Turcilor asemenea, de ai noștri neînvinși.“

Ștefan însuși adresând de la Sucéva în 25 Ianuarie o misivă către principii creștinii prin cari le anunță învingerea și-i invită să participe la continuarea luptei contra dușmanului comun, le scria:

„Prealumiților și mărilor din tota creștinătatea, în orîși-ce loc va ajunge această scrisoare a noastră. Noi Ștefan Voievod cu mila lui Dumnezeu domn țerei Moldovei omenosă închinăciune și dorință de toate bunurile pentru binele Mărilor vostre trimitem. Necredinciosul împărat turcesc de multă vreme a fost și este dărmătorul creștinătății și în toate zilele se gândesc cum s'o subjege. Deci facem cunoscut Mărilor vostre, că pe la sfînta Bobotează de curînd trecută, Turcul trimise asupra noastră o mare oște a sa de 120.000... încă și pe domnul Munteniei cu tota puterea... Er noi ne armarăm împotriva lor, cu ajutorul lui Dumnezeu celui atotputernic, noi în fața dușmanilor creștinătății. Învinu-i-am și i-am pus sub picioarele noastre și pe toți i-am răpus cu tăișul sabiei, pentru care lucru Dumnezeu fie laudat. După această necredinciosul Turc vré să-și răsbune cu capul și cu gândul său asupra noastră, voină să cuprindă această porță a creștinătății, ce întîmpină în țera noastră, de care lucru Dumnezeu se ne păzescă. Și decă această porță ar fi pierdută de mine, totă creștinătatea ar fi amenințată. Deci cerem prietenilor vostre să vă ridicăți fără preget asupra dușmanului creștinătății, cât mai este timp. Noi din această parte făgăduim pe credința noastră creștinescă, să stăm cu capul nostru și să luptăm până la mörte pentru creștinătate. Așa făcînd și voi din cealaltă parte, pe uscat și pe apă, de astă dată cu ajutorul lui Dumnezeu celui atotputernic să-i tăiem drépta. Deci nu întărîiați!“

Ce măreță apare personalitatea eroului în aceste proprii cuvinte ale sale! Ce mândră conștiință de sine și de însemnătatea țerei sale în marea luptă ce el întreprinse și ce judecată dréptă despre gravitatea momentului pentru creștinătatea întrégă!

În numele legii lui Christos el chemă pe toți principii creștinii la lupta sfîntă cu credință tare în biruința ce trebuia să încoroneze armele legiunilor unite ale creștinilor. Dér cuvîntul lui cel plin de credință nu găsese resonet în inimile sceptice ale contimporanilor săi și el rămase să țină piept el singur furtunei îngrozitoare, ce nu întărîia să se descaree asupra lui și asupra Moldovei sale.

(Va urma.)

Suprimarea clubului român comitatens din Bistrița-Năsăud.

(Fine).

În privința redactării „Regulamentului“ încă se contrađic inculpații. O parte, împreună cu Dr. Onișor, mărturisesc, că l'a redactat și prezentat Dr. Onișor din inițiativa proprie, pe când Gerasim Domide mărturisesc, că s'a redactat din însărcinarea membrilor congregațiunii, ér Dr. Ciuta mărturisesc, că la redactare a luat și el parte.

Din toate aceste mărturisirea lui Gerasim Domide este mai probabilă, așa că cele spuse de densus se pot accepta ca fapt, din ceea ce éráși urméză, că afară de cele două întruniri dovedite mai sus, inculpații s'an întrunit anterior în mai multe rînduri în cestiunea înființării „clubului național românesc“ și că acel club l'au și înființat în sensul numitului regulament, fără să cêră autorizația guvernului.

Presupunînd, fusé neadmițînd, că inculpații de fapt întrunindu-se în calitatea lor de membri ai congregațiunii, și-ar fi urmat viața lor în formă de reuniune (club!) — și în cazul acesta încă sunt părtași unei fapte pasibile de penalitate. Căci ei au dat însărcinare, și — de și după cum susțin ei, numai în principiu și în general — au primit, și după primire au dat la tipar un regulament, despre care scieau dinainte, că numai aprobat fiind de guvern pôte servi ca basă de organizație. Mai departe ei au fost dinainte lămuriți asupra punctului — cel puțin jurisconsultii cari sunt între membri — că acel regulament din cauză că este antilegal, nici odată nu va puté fi aprobat de guvern (punctul VI din suplimentul la ordinul min. de interne Nr. 1508 pres. din 1875).

Astfel se pôte constata fără de nici o îndoielă, că nici odată n'au avut în gând să cêră aprobarea guvernului la înființarea „Clubului național românesc din comitatul Bistrița-Năsăud“ — ér de vreme ce membrii congregațiunii municipale numai până atunci pot fi considerați ca atari, și faptele lor numai până atunci pot fi apreciate ca faptele unor asemenea membri, cât timp se mișcă în sfera de activitate a congregațiunii, dér prin faptul că au dat însărcinare pentru redactarea de statute pe sêma reuniunii politice amintite, pe cari le-au și primit: ei și-au depășit sfera lor de drept și aici au încetat a mai fi acele subiecte de drept, cari ar puté reclama dreptul, ce li se cuvine membrilor congregațiunii comitatense. Prin urmare ei trebuiau să anunțe poliției chiar și simpla lor întrunire.

Este evident deci, că clubul național român din comitatul Bistrița-Năsăud, s'a constituit și că în constituirea sa lucrăză..

Inculpații se încercă ce e drept a califica activitatea acestă politică-socială drept conferență ad hoc, sub numirea de „club municipal“ pentru desbaterea de cestiuni interne comitatense, însă nu încape îndoielă, că și amintitul „club municipal“ încă lucrăză și pôte lucra ca organism politic, căci municipalitatea nu numai că nu escluse, dér chiar autorizăză direct rolul politic, căci după § 2 al art. de lege XXI. din 1886 în cestiuni politice generale municipiul este factor politic și prin urmare din punctul de vedere al statutelor reuniunilor, adevărata concepție a acelei ședințe singulare, numită de cătră inculpați cu scop de mistificare „club municipal“, este identică cu acea concepție a reuniunilor politice, pentru care este prevăzută aprobarea guvernului.

Intre cele două asociări așa-dér în privința raporturilor politice cu atât mai puțin este deosebire, cu cât și caracterul stabilității încă se exprimă în clubul acela numit municipal.

Circumstanță agravantă pentru toți inculpații este, că cu totă inteligența și mai ales cunoscînțele lor juridice, au săvîrșit un fapt, despre care sciau, că este fapt oprit. La inculpatul Dr. Onișor am avut în vedere la croirea pedepsei, că el a fost acela, care a dezvoltat activitatea cea mai mare și el a redactat statutele reuniunii constituite fără aprobarea guvernului.

Dr. Alexandru Popu, Ioan Popu, Dr. Paul Tanco și Simeon Monda au trebuit să fie achitați, fiindcă în cursul petracării nu s'a putut dovedi, că — în timpul, ce nu vine sub prescripție — ar fi luat parte la activitatea reuniunii.

Résboiul ruso-japones.

Scirile din urmă privitoare la situațiunea din Manciuria aduc amênunte asupra luptelor ce s'au dat la 18 și 19 Iulie pe linia *Saimatsi-Liaoyang*, lupte ce s'au sfîrșit cu retragerea Rușilor. Rapörte despre luptele aceste au trimis și *Kuropatkin* și *Kuroki*. După unele depeși lupta s'a întimplat la *Sikoyan*, după altele la *Kiaotung*, e probabil însă că aceste două nume indică același loc, ori două localități fôrte apropiate.

În raportul său *Kuroki* spune, că o colonă a Japonesislor a început la 18 l. c. înaintarea, ca să ocupe *Sikoyan* pe linia *Liaoyang*. Rușii au ridicat aici întăriri mari și ocupau strîmtórea și cóssta muntelui ce dominăză drumul spre *Mukden*. În ziua de 19 Iulie armata principală japonesă a pornit în zorii zilei contra pozițiunii Rușilor, deschidînd un foc de artilerie, la care *Rușii au răspuns cu 32 tunuri*. Într'aceea o trupă japonesă, care trecea prin strîmtórea muntelui stîncos, amenința flancul drept al Rușilor, care a resistat. La órele 5½ d. a. armata principală japonesă a intrat în pozițiunea Rușilor pe colinele de la vest, pe când trupa care sta în față cu flancul drepturesc i-a tăiat acestuia linia de retragere. Séra la 8 óre localitatea *Sikoyan*, împreună cu împrejurimile, a cădüt în mâinile Japonesislor. Rușii s'au retras spre *Anping*. Japonesisii au lăsat 72 morți pe câmpul de luptă și 452 răniți (16 ofițeri). Pierderile Rușilor au fost de 131 soldați uciși și vre-o 800 răniți.

În raportul său *Kuropatkin* spune, că pe când în nóptea de 17 Iulie trupele rusesci înaintau în contra flancului stîng al Japonesislor, colonelul *Zebuliski* a primit ordinul să ocupe defileul *Sibiiling*. Inimicul a deschis un foc violent din puscă, apoi a atacat. Colonelul *Zebuliski* a răspuns atacului, deși forțele inimicului erau preponderante. Japonesisii n'au putut rezista, ci s'au retras spre defileul principal. În 18 Iulie dimineața Japonesisii au atacat flancul stîng, dér au fost respinși cu mari pierderi. Un al treilea atac japones contra frontului rusesc încă a fost respins, după care Japonesisii s'au retras spre defileul principal. Rușii și-au păstrat pozițiunile până când, în fața forțelor covîrșitoare inimice, au primit ordin de retragere.

Din *Mukden* se telegrafiază cu data de 21 Iulie, că Japonesisii continuă mișcarea generală de flanc, deși se afirmă, că generalul *Oku* se retrage. Față cu scirea acestă „Daily Mail“ anunță din *Niușwang*, că la 20 l. c. *Oku* a început éráși înaintarea în front și a ocupat *Ciukuling*. Pozițiunea Rușilor la *Dașiao* e fôrte tare. Ea e apérată la toate punctele de baterii.

Conflictul ruso-ingles pôte fi privit ca încheiat în urma răspunsului, ce l'a dat guvernul din *Petersburg* la nota de protestare englesă. Rusia s'a declarat gata a nu duce vaporul „*Malacca*“ înaintea unei comisii de confiscare și a' promis, că astfel de casuri nu se vor mai repeta. *Anglia*, de altfel, a trimis vase de résboi în *Marea Roșie*, cari să aere vapórele de comerț engles de neplăceri.

Ceea-ce însă a pătît „*Malacca*“, a pătît-o și vaporul german „*Skandia*“, tot în *Marea Roșie*: Rușii l'au confiscat și l'au dus înapoi la *Suez*. Faptul acesta e viu comentat în presa germană.

Colera seceră număróse victime pe câmpul de résboi. „*Novosti*“ din *Petersburg* primesce scirea, că zilnic mor 100—150 soldați de *colera*. Se dice, că generalul *Kuroki* s'a îmbolnăvit de *malaria*.

Inkau n'a fost ocupat de Japonesisii Consului rus din *Inkau* a telegrafiat ministrului de esterne *Lamsdorf*, că garnisona rusescă n'a părăsit orașul. E deci neadeverată scirea din *Tokio*, că *Inkau* a cădüt în mâinile Japonesislor.

SCIRILE DILEI.

12 (25) Iulie.

Secțiunile „Asociațiunii“ au ținut ședință plenară la 19 și 20 Iulie sub presiunea d-lui vicepreședinte *Iosif Sterca-Șuluțiu*. Secțiunile s'au constituit astfel: *literară*, președinte *Iosif Vulcan*, vicepreșed. *V. Onițiu*, referent *Andrei Bârseanu*; *istorică*, președinte *Vincentiu Babeș*, vicepreșed. *Iosif Sterca-Șuluțiu*, referent *Miron Cristea*; secțiunea științelor *naturale și fizice*, președ. *Dr. S. Stoica*, vicepreșed. *A. Chețianu*, referent *Arseniu Vlaicu*; *șolară* președinte *Grig. Pletoșu*, vicepreședinte *I. F. Negruțiu*, referent *Dr. I. Stoica*; *economică* președ. *Parteniu Cosma*, vicepreșed. *I. Preda*, referent *I. Simu*. În secțiunea literară, în locul vacant, s'a ales membru ordinar profesorul *Enea Hodoș*; în secțiunea științelor se alege membrul corespondent medicul *Dr. Ștefan Erdélyi* din *Orăștie*, ér în secțiunea *economică* membru corespondent *Ioan Chirea* din *Săliște*. S'a luat hotărîrea, ca membrii ordinar să țină discurs de recepțiune în o ședință publică cu ocaziunea ședințelor plenare.

Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul societății a ținut în 19 Iulie n. la *Sibiu* ședință, la care au luat parte: președintele *Iosif Vulcan*, secretarul *Dr. Iosif Blaga*, casarul *N. Petrescu* și membrul *Vasil-Goldiș*. Casarul a făcut raport despre starea casei, începînd din 1 Aprilie și până n 30 Iunie a. c. și a arătat sfîrșit, că venitele anului trecut au fost în total cor. 23119-48, s'au spesat cor. 5426-41; deci la fond se adaugă cor. 17,693-07. Prin urmare averea totală a Societății a crescut de la cor. 331,309-47 din anul trecut la cor. 349,002-54. Raportul casarului se va revedé de o comisiune compusă din d-nii *Virgil Onițiu*, *George Dima* și *Dr. Iosif Blaga*. — Secretarul comitetului a raportat despre piesele intrate la concursul publicat. S'a luat hotărîrea, ca acela să se examineze de o comisiune de 5, compusă din următorii: *Iosif Vulcan*, *Vasil-Goldiș*, *Dr. Iosif Blaga*, *Ilarie Chendi* și *St. O. Iosif*.

„**Talpra Magyar!**“ Înainte de asta cu un an societatea jurnaliștilor maghiari din provincie a acordat o bursă lui *Móricz Pál* junior din *Dobrițin*, cu scop de a face o călătorie în *Ardeal*, spre a studia cestiunea Românilor și a Sașilor. D-l *Móricz* își publică într'o broșurică de câte-va pagini rezultatul studiilor sale, care culminează în strigătul „*Talpra Magyar!*“ (*Sai Ungurule!*) adecă să sară *Ungurii* cu mio cu mare și să combată pe *Români*, cari se înmulțesc și cuceresc, amenințînd să cutropescă atât pe *Unguri* cât și pe *Sași*. — Vom reveni.

„**Agricola**“ însoțirea economică de magazin și anticipații în *Hunedóra*, și-a încheiat bilanțul anual peal doilea an de gestiune încheiat cu 30 Iunie 1904. Profitul curat e de trei ori mai mare ca în anul prim de gestiune, trecînd peste suma de 4000 cor. *Aduarea generală* se va ține la 8 August st. n.

O nuntă de aur rară. În *Niort* (*Franța*) părăchea *Hérault* și-a serbat jubileul de 50 ani al căsătoriei. Jubileuri de aceste se serbeză mai des, așa că nu e nimic deosebit. Ceea-ce împrumută însă importantă jubileului părăchei *Hérault*, este că și părintele *Godard*, care i-a cununat la 1854, astăzi în etate de 84 ani, încă a participat la jubileul părăchei, celebrînd liturgia jubilară și fiind de față la banchetul ce a urmat. Revista „*Illustration*“ publică portretul părăchei împreună cu a bătrînului paroch, adaugînd că trăiesce și fratele de mirésă, care ca băiat de 14 ani a dus la braț pe d-na *Hérault* și mai trăiesce și o domnișórá de onóre, care a fost la cununie.

Vamă pe cununii. Un student ieșan descriindu-și impresiile în „*Cronica*“ spune că la *Ițcani* cununa de bronz a „*Ligei*“ din Iași destinată pentru mormîntul lui *Ștefan cel Mare* a fost cântărită și supusă taxei vamale. Studentii au protestat, dér au trebuit să cedeze, când au auzit, că nici cu cununa *Regelui Carol* nu s'a făcut excepție. Ea a fost supusă unei taxe enorme de 500 coróne!

D-l *Dr. Franz Stiehler* și-a reînceput cu ziua de ađi, 25 Iulie, practica medicală, avînd locuința în strada *Mihail Weiss* Nr. 9. D-l *Dr. Stiehler* s'a reîntors din *Viena*, unde timp de două luni a făcut studii și un curs special pentru bólele interne, bólele de copii și bólele sexuale. *Dr. Stiehler* este cunoscut publicului bra-

soveani din lunga-i practică de mai multă ani, ca fost medic la spitalul civil din localitate.

Intâlnire după 25 ani. Domnii, cari au absolvat facultatea de teologie din Budapesta la 1879, au avut intâlnirea de 25 ani la 19 Iulie în Vespriim unde au fost oșpeții canonicului Dion. Kauzli între jubilarul au fost și d-l Vasile Filip paroch în Lăpușul-românesc, George Pop profesor în Arad cu soția și cu fiica sa Veturia și fiul său Leontin, și părintele Dum. Poșiaru din Zgribești.

Cununie. D-l Ioan Pipoș profesor în Bérhad și-a celebrat în Brăila cununia religioasă cu domnișoara Maria Tănăsescu din Craiova.

Prințul Obolenski, noul guvernator al Finlandei, numit în locul lui Bobrikov, asasinat, a voit să-și asigure viața pe 100,000 de ruble. Mai multe societăți mari de asigurare au refuzat oferta prințului. În sfârșit s'a aflat una, care a consimțit sub condițiunea, ca Obolenski să plătească dublul tarifului ordinar.

„Esperes ev. reformat în Valahia.” Sub titlul acesta „E-k” ne spune, că postul de „esperes” (un fel de protopop) maghiar din București a devenit vacant și că mulți aspiră la acest post. După părerea lui „E-k” cel mai bun pentru acest post ar fi Molnár Lőrincz actualmente profesor în S. S. Georgiu. Molnár și-a făcut studiile în străinătate, are cunoștință de limbi și ar pute reprezenta în mod demn pe Maghiarii în „Valahia”. (Diarele maghiare întrebunțază în timpul din urmă demonstrativ cuvântul „valah” în loc de „Român”) el cere însă să i-se dea un adaos de 800 fl. la lăfă.

Brumă în Iulie. Din Intorsura Buzului ni-se scrie, că în noptea de 21 Iulie o brumă strașnică a făcut să înghețe toate plantele, cu deosebire legumele și cucuruzul. Locuitorii sunt deserați și gata a lua lumea în cap.

În Italia se scie că se mănâncă carnea de pisică, deși vânderea în măcelării este interzisă. Cu toate acestea se află antreprenori, cari se ocupă cu vânderea clandestină a acestei marfe. Ei hrănesc pisicile numai cu lapte, ceea ce se dăce, că dă carnei de pisică un gust excelent. Scirea acesta se publică în legătură cu descoperirea, ce s'a făcut în Londra, unde nisce lucrători italieni au fost prinși în flagrant, furând pisicile de prin parcuri.

Pisica și Laura lui Petrarca. Al 6-lea centenar al născerei vestitului poet Petrarca se va serba în curând în Italia cu mare pompă și strălucire. Dilele trecute s'a ținut o mică serbare în casa poetului, care se afla în Arqua lângă Padua. Cei ce au participat la festivitate, au putut vedea o raritate în camera în care zace osămintele poetului, anume scheletul pisicii sale, sub care se afla următorea inscripțiune: „Poetul din Toscana a avut două mari amoruri: eu am fost primul, Laura al doilea. Ce rădî? Dacă frumusețea-i divină a făcut-o demnă pe acesta de amorul unui amant atât de eminent, apoi eu acesta am meritat-o pentru fidelitatea mea. Dacă ea i-a pus în vibrare geniul său poetic, apoi eu am grijit, ca filele sfinte să nu servescă de prânz șocorilor. Până ce am trăit, șocorii pândalnic n'au outhizat să se apropie de această comoră, pentru a o nimici. Chiar și acum când sunt deja fără viață, le inspir frică și tēmă, ér în corpul meu lipsit de simțire viețuesce mai departe fidelitatea.”

Ben-Ali-Bey. Așa se numește vrăjitorul indian și evocător de spirite, care și-a început erii producțiunile în pavilionul construit anume dinaintea porții (Strada Vămii). Ben-Ali-Bey, și-a arătat arta sa de magie prin Rusia, Siberia și o parte a Chinei, pretutindenți producând senzație. Producțiunea de eri s'era a fost urmărită cu mare încordare de public numărös. Se distinge prin eleganța cu care își face producțiunile și prin o dibăcie apröpe fără sēmăni.

În Villa Kertsch se pot afla odăi curate și frumos mobilate cu privirea spre promenadă, care se pot închiria pe di, pe săptămână și pe lună în preț foarte moderat. Afar de aceea jos în parter se află un restaurant român foarte bun și ieftin cu o conducere excelentă, care cu plăcere se acomodează și după dorința oșpeților.

Convocare.

Reuniunea învățat. gr. cat. din comitatele Sătmar și Ugocia, aparținătoare la Diecesa Agherlei, își va ține adunarea generală anuală în 11 Aug. st. n. a. c. în edificiul școlii rom. gr. cat. din Seini (Szinérváralja). La această adunare se invită cu tot respectul: a) P. T. domni membrii fondatori, ordinari, ajutători și onorari ai Reuniunii. b) P. T. Reuniunii învățat. din Ungaria. c) Toți iubitorii de înaintarea școlilor și învățământului popular.

Membrii ordinari ai reuniunii, conform regulamentului în vigoare, au să notifice presidentului până în 1 Aug. st. n. scusele pentru eventuala lor absentare, precum și doritorii de a diserta său de a face propuneri cu ocaziunea acestei adunări, operatele lor să le trimită tot la acest termin.

Competințele și restanțele sunt a-se trimite de către domnii cassari filiali până la 1 Aug. st. n. a. c.

Dat Baia-Mare, în 29 Iunie 1904.

Ioan Leșian, m. p. Ștefan Pop, m. p.
președ. Reun. secret. Reun.

Spre orientare.

Conform avisului primit, oficiul inspect. comitatens încă va fi reprezentat prin încredințatul său la adunare. După ședința primă va fi prânz comun la care moralmente e dator a participa fie-care membru present. Acei, cari doresc a participa la prânzul comun, sunt rugați a se înscrie barem cu 8 zile mai înainte de adunare la d-l Ioan Cionca în Seini.

Țarul.

Sub titlul acesta cea mai de frunte revistă englesă „Quarterly Review” publică un atac vehement contra lui Nicolae II, un atac care va produce cu atât mai multă senzație, cu cât autorul — după cum asigură „Review”—este un funcționar superior rusesc. Este eselus, ca o revistă de importanța ce o are „Quarterly Review” să dea această asigurare, fără ca însăși să fie convinsă despre acesta. De altmintea însuși articolul dovedește, că autorul cunoște temeinic curtea rusescă. Ținta lui este a dovedi, că vina principală pentru numărösele greșeli ce s'au făcut sub domnia lui cade asupra Țarului și nu asupra miniștrilor săi.

Îndată după-ce s'a suit pe tron, Țarul a ajuns sub influența hipnotică a lui Pobiedonosew, procuratorul sfântului sinod, și din momentul acesta a început să-l stăpânescă o trufie din ce în ce mai puternică, care mereu creștea, conform legii psihologice, că mândria usurpază cu atât mai mult spațiu, cu cât mai mult îi cedeză servilismul.

Nicolae Alexandrovici a început de curând să vadă în sine centrul lumii, el se considera ca pacificator al omenimei, purtătorul civilizației printre rassa galbenă și alte rase barbare, precum și ca aducătorul tuturor binecuvântărilor pentru fericitul său popor.

Luându-și în serios misiunea acesta imaginară, s'a amestecat neconținut și direct în toate afacerile politice interne și externe, oprind mersul justiției, subminând legalitatea, s'ărăcindu și supușii. El se fălea cu iubirea sa de pace, și cu toate acestea și-a băgat poporul, care nu mai putea suporta sarcinile publice, în grozăviunile unui răboi sângeros și inutil. Neconstant, blăsă, trufaș și schimbăcios, el își alege favoriții după capriciile sale și îngăduie, ca o bandă de vagabunși obscuri și periculoși să usurpeze funcțiunile de miniștri responsabili, ignorându-le în același timp sfaturile, disprețuindu-le avertismentele, ér măsurile luate de ei pentru siguranța statului contrabalansându-le și considerându-le ca simptome de neascultare.

Autorul susține, că Witte a cădut numai fiind-că n'a vrut să facă pe curtesanul. El a spus Țarului órzen: „Majestatea Voastră v'ați dat cuvântul, că veți evacua Manciuria și lumea v'a cređut. Rusia își va perde tot creditul și pote nu

va dobîndi nici Manciuria, decât Majestatea Voastră V'è veți frânge cuvântul dat. O să urmeze un răboi, ér noi avem mare necesitate de pace. Afară de acesta Manciuria nu ne este nici de un folos. Êtă de ce eu nu pot colabora la politica aceasta.”

Țarul se luptă neconținut cu fantome și mori de vânt, conversază cu sfinții și consultă spiritele celor morți. Însă mijlocele de cari dispune și prin cari ar pute ajuta poporului, nici-odată nu le pune în practică și nici nu permite ca poporul să-și ajute însuși. Cărți nu mai cetesce de mult și nu e capabil a asculta sfaturile bune. Pe miniștri îi primesc cu multe ceremonii și îi dimitte cu condescendență trufașă. Pe miniștrii îi lasă adesea în ne-cunoștință de lucruri, despre cari ar trebui să fie informați. Într'un rând l'au implorat trei miniștri să evacueze Manciuria și să păzescă pacea universală. Țarul a răspuns: „Voi păzi pacea și secretul meu!” — Unui mare duce, care în ajunul răboiului cu Japonia a vorbit de posibilitatea răboiului, i-a răspuns: „Asta se mi-o lasă mie. Japonia nici-odată nu se va băga în răboi. Domnia mea va fi până în sfârșit o eră de pace.”

În cabinetul său se ocupă mereu a semna răspunsuri la manifestațiunile de loialitate și a scrie observațiunile pe marginea raporturilor guvernorilor. Curtesanii îl confirmă în credința, că observațiunile scrise de Țarul sunt de-o importanță nepretuită. Chiar și trivialități ca acestea: „Îmi pare bine”. „Să dea Dumnezeu!” se tipăresc cu caractere mari pe manuscris și se păstrează în arhivă sub sticlă ca nisce reliquii.

Autorul, care asigură, că el și cei de un principiu cu el sunt aderenți credincioși ai monarhiei și adversari ai oricărei mișcări revoluționare, relevând influența fatală a marilor duci, își resumază acușările pre cum urmază:

„Răspunderea pentru faptele Țarului nu se pote pune pe umerii miniștrilor, al căror sfat nici în crizele cele mai primejdioase ale imperiului nu-l cere. Nu ei au fost aceia, cari l'au îndemnat a se face ridicol, căutând înțelepciunea în evocarea spiritelor și puterea în canonisarea sfinților.

Nu miniștrii au fost, cari l'au îndemnat să persecute pe Finlandesi.

Nu sftnicii lui oficiali au fost aceia, cari l'au îndemnat să despöie biserica armenescă de fondurile sale și să pedepsească cu glonț pe filii credincioși ai acestei biserici, cari protestau în numele religiunii și conștientei lor. Din contră, în cestiunea acesta toți miniștri au fost de acord, făcându-l să înțelgă nedreptatea. Țarul a rămas surd.”

Diarul „Times” susține, că articolul acesta confirmă în mod surprindător impresiile dobîndite din alte isvöre asupra rolului, ce-l jöcă Țarul în politica imperiului său.

Pentru majoritatea cea mare a Englesilor articolul este fără îndoie o surprisă. Englesii tot-deuna au distins riguros între Țarul și miniștri săi, atribuindu-i lui cea mai mare bunăvoință și punend totă răspunderea „pecatelor” săvărșite pe miniștrii lui.

După opinia acreditată până acuma, Țarul Nicolae II era un prizonier în mâinile celor ce-l încunjurau, și numai cu greu se va convinge lumea despre contrarul.

Petreceri.

Senatul bisericesc gr. cat. din Pomî (Remelemezö) invită la concertul și balul ce-l va arangia la 7 August st. n. cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunei” despărțământul XXXIII. Începutul concertului la 6 ore s'era, după care urmază balul. Prețul de intrare la concert de persoană: Locul de ședut 1 cor. Locul de stat 70 bani, care preț va fi valabil și pentru petrecerea populară; éră pentru inteligență se va arangia petrecerea în local separat cu prețul de intrare de persoană: 2 cor., de familie din 4 membri 5 cor. Comitetul arangiator: Aurel Pelle paroch, președinte. Romul Marchis, vice-

președinte. Andrei Pelle, v.-preș. Victor Gitra, secretar. Dionisiu Bran, cassar, Georgiu Zach, controlor și 54 de aranșori.

— **Inteligența română din Vețel și jur** invită la petrecerea de vară, ce o va arangia în Vețel, sub patronatul d-nei Felicia Dr. Rozvany Duminecă în 31 Iulie st. n. a. c. pentru un scop filantropic Dr. St. Rozvany pres., A. de Herbay, Aug. Degan și M. Iubaș și 24 membrii.

— **Inteligența română din Seica-mare** și împrejurime invită la petrecerea de vară, ce se va ține Duminecă în 31 I. c. în sala hotelului din localitate. Începutul la 7½ ore s'era. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 50 bani, de familie 3 coröne. Venitul curat e destinat în favorul școlii rom. gr. cat. Nicolau Racöta, președinte, Virgil Stanciu, controlor, Dumitru Vișa, cassar, Aron Domșa, vice-președinte și 19 membrii.

ULTIME SCIRI.

Londra, 24 Iulie. De la cartierul principal al lui Kuroki se anunță, că rezultatul operațiunilor de cincî zile ale Japonesislor este, că ei și-au asigurat pozițiunile de luptă mai potrivite pe drumul Liaoyang-Mukden.

Petersburg, 24 Iulie. „Brsevija Vjedomosti” primesc din Liaoyang scirea, că după lupta de la pasul Motien, Japonesisii au atacat aripa stângă a generalului Herschelmann. Armata rusă a resistat cu succes. Japonesisii au avut pierderi mari și s'au retras sub scutul nopții.

Roma, 24 Iulie. S'a răspândit faima, că erii a fost înmănat secretarului de stat papal ultimatul guvernului frances. În urma acesta a fost convocată congregația cardinalilor.

Niușwang, 25 Iulie. La Pasuitong șese mile de Niușwang s'a dat o luptă, în care au biruit Japonesisii. Rușii au pierdut 700 ömeni. Japonesisii se apropie încet de Niușwang.

Port-Said, 25 Iulie. Rușii au liberat vaporul „Scandia”.

Bibliografie.

A apărut la București:

Sistema ortografică a limbii române de Nic. Densușianu, o broșură de 73 pagne și se află de vëndare la librăria Leon Alcalay din București cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 bani și 1 cor. 10 fl.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Mutarea legătoriei de cărți.

Onoratului public din oraș și de la sate se face cunoscut, că cea mai renumită legătorie de cărți mai înainte W. Haydecker, până acuma Strada Porții Nr. 22, se află din 20 Iulie a. c. în casa: Strada Orfanilor Nr. 7 (vis-a-vis de strada școlii și de prăvălia lui Seewald).

Comande se primesc și în cele două librării subscrise. Cu stimă **Librăria H. Zeidner** Tirgul Grăului și **Filiala Strada Orfanilor Nr. 7.** Chec postal Nr. 12,542. Telefon Nr. 228.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, söre, massage, electricare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiunile mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medical stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca rededeptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părech, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus amintite este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, că orî și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român s'e p'otă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăus la finea broșurei și textul frumósei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printru note toate mișcările dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deună o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se p'oté procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La arțil aici înșirate este a se mai adăuge lângă portul postal arătat, încă 2. bani pentru recomandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate s'erbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor s'erbători. Fie-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predicii pentru Duminicile de peste an, compuse după catehismul lui Decharbe, de V. Christe. Conține predicii dela Duminica XI după Rosaliu până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre s'erbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougand, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolăscu, editura lui Dr. E. Dianu. Timișóra 1895. O cărticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesci de Masillon“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie-care este pusă la acea Duminică s'eu s'erbătoare, cu a căre: evangheie se potrivește predică. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printru limbagiu ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebrale și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Nr. 4848 - 1904.

PUBLICAȚIUNE,

referitoare la satorirea dărilor mai jos numite pe anul 1904.

Conform §§-lor 16 și 28 al Art. de lege XLIV ex. 1883, prin acésta se aduce la cunoscința publică, că consemnările despre satorirea dărilor mai jos numite trimisă la acest oficiu din partea direcțiunei financiare reg. ung., se pot lua în vedere de ori-cine, la subscrisul oficiu, anume următoarele consemnări:

1) Consemnarea despre repartiția dării de pământ, conținend pre toți posesorii de pământ.

2) Consemnările de dare pentru darea de chirie de casă și darea de casă după classă.

3) Consemnările despre darea de câstig clasa I și II, conținend impositul de dare pentru meseriașii cari lucră fără calfe, a servitorimei, a diarniștilor etc. precum și pentru posesorii de case, de pământ și de capitale cl. II.

4) Consemnările despre darea de câstig cl III-a, care conține impositul de dare, pentru meseriașii cari lucră cu calfe, pentru neguțătorii etc.; consemnările de imposit pentru darea asociațiunilor obligate la rațiocini publici și cele pentru întreprinderi.

5) Consemnările pentru darea de câstig cl. IV-a, cari conțin impiegații cu salar anual s'eu plată, pe funcționarii privați și cei dela stat, municipiu, comună și servitorii etc., cari beneficiază de vre-o plată de casitate s'eu de vre-o pensiuine.

6) Consemnările pentru darea după interesele dela capitale și după rente, cari conțin darea celor ce beneficiază de interese după capitale și de rente.

7) Consemnările despre aruncul după darea de venit general, carele e măsurat după darea de casă și de pământ.

8) Consemnările despre persoanele obligate la plata taxei pentru eliberarea dela miliție.

9) Consemnările despre darea pentru drumurile de comitat, pe anul 1904.

Contra pozițiunilor de dare cuprinse în aceste consemnări se pot face eventuale recourse adresate la comisiunea administrativă a comitatului, dér așternute la magistrat și anume:

a) acei solvenți de dare, căroră în anul espirat li-s'au fost perceput deja vre-una din speciile de dare amintite, în termin de 15 zile, adecă: dela 19 Iulie până în 2 August a. c.;

b) acei solvenți de dare însé, căroră pentru prima dată li-s'au prescriș pe anul 1904 vre-una din speciile de dare amintite, în termine de 15 zile, socotite de la ziua introducerii vre-unei astfel de datorie de dare în cõla lor de dare.

Asupra acelor partide, cari sunt supuse la darea de câstig cl. III a și pentru cari acéști dare s'a perceput deja pe ciclul 1902/4, nu se referă favorul de recurs arătat aci.

Tõte recoursele ajunse după 2 August 1904, se vor privi ca așternute târziu și se vor respinge necondiționat.

În fine se provocă toți solvenții de dare a se presenta la acest oficiu fără întârziere, cu fole lor de dare pe a. 1904, pentru-ca s'e li-se petrecă datoria de dare mai sus numită.

Brassó, 7 Iulie 1904.

2—2,1428.

Magistratul orășenesc.

Am onóre a aduce la cunoscința Onor. public, că **am deschis la 10 Iulie** a. c. sub firma mea, în strada **Vămii nr. 7, lângă Hôtel Europa, un MAGAZIN de CIASORNICE,** obiecte de aur și argint, împreunat cu un atelier de reparaturi. Ca specialist în bransa acésta și basat pe o praxă de mai mulți ani primesc orî și ce lucrări și dau garanție de executare consciențioasă. Recomand și depositul bogat asortat cu cele din urmă noutăți în **ciasornice elvețiane de aur, argint, oțel și de nickel. Ciasornice de părete,** și cu sonărie (deșteptător) precum și **obiecte de aur și argint.** Asigurând serviciu strict real. **Prețuri ieftine.** Cu tótă stima **EDUARD BINDER,** Ciasornicar Brașov.

ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.“
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin — mandate postale. —
Domnii cari se vor abona din nou, s'e binevoescă a serie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Maiu st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-32 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. s'era.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. s'era.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 s'era. (* Circulă numai până în Predeal)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-14 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 9.47 m. s'era.
- IV. Trenul mixt la óra 6-14 m. dim. (Nu mai dela lunie Duminica și în s'erbători).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. s'era.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-18 min. s'era.
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. s'era.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persoane la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda)
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. s'era. (*)
- IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. s'era. (*) (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnesci la Brașov (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 7-43 s'era.

[Handwritten signature]